

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 548/2012-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť D. G., Česká republika, L. Š., H., a Ing. L. I., B., zastúpených advokátom JUDr. A. G., B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. D 488/1988 a Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoD/68/2011 a jeho uznesením z 24. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. G., L. Š. a Ing. L. I. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. septembra 2012 doručená sťažnosť D. G., L. Š. a Ing. L. I., (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. D 488/1988 a Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoD/68/2011 a jeho uznesením z 24. mája 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Sťažovatelia považujúci sa za závetných dedičov po poručiťke M. K. v sťažnosti uvádzajú, že bývalé Štátne notárstvo Bratislava 3 (ďalej len „štátne notárstvo“) a neskôr aj okresný súd sa v označenej dedičskej veci dopustili nesprávneho a nezákonného postupu, keď ich odmietli považovať za účastníkov konania, ako aj doručiť im rozhodnutie štátneho notárstva č. k. D 488/1988-46 z 26. mája 1989 a následne krajský súd ako súd odvolací nimi podané odvolanie proti uvedenému rozhodnutiu štátneho notárstva napadnutým uznesením odmietol z dôvodu, že podľa jeho právneho názoru bolo podané neoprávnenými osobami.

Sťažovatelia namietajú, že pri prejednávaní dedičstva štátnym notárstvom došlo k pochybeniu, keď sťažovateľku v 3. rade ako predkladateľku závetu po jeho posúdení za neplatný nepoučil podľa § 18 v tom čase platného notárskeho poriadku *„o jej práve domáhať sa rozhodnutia o platnosti závetu prostredníctvom príslušného súdu a súčasne jej malo za tým účelom poskytnúť primeranú lehotu na podanie návrhu na určenie platnosti závetu poručiťky“*. Sťažovatelia namietajú, že sťažovateľke v 3. rade, ktorá bola prítomná pri predbežnom vyšetrení, ktoré dedičskému konaniu predchádza, nebolo doručené rozhodnutie o tom, že nie je účastníčkou konania po poručiťke, a sťažovatelia v 1. a 2. rade neboli štátnym notárstvom žiadnym spôsobom upovedomení o existencii takéhoto závetu. Sťažovatelia tak mali byť v označenom konaní *„úplne opomenutí a v rozpore s príslušnými právnymi predpismi s nimi nebolo konané ako s účastníkmi konania... Štátne notárstvo Bratislava III týmto hrubým spôsobom porušilo základné ústavné práva závetných dedičov, predovšetkým im svojím postupom odňalo možnosť konať, či už pred Štátnym notárstvom alebo príslušným súdom. Máme za to, že uvedeným spôsobom došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľov ako závetných dedičov na domáhanie sa súdnej ochrany a súčasne ich ústavného práva vlastniť majetok... Z neznámeho dôvodu Štátne notárstvo Bratislava III v rámci konania o dedičstve nedoručilo sťažovateľom žiadne listiny, výzvy, dokumenty a teda nekonalo s nimi ako malo... ani im nedoručilo predmetné Rozhodnutie zo*

dňa 26. 05. 1989. ... O existencii napádaného Rozhodnutia... v zmysle ktorého nadobudol dedičstvo po poručiťke Československý štát ako odúmrt', sa sťažovatelia dozvedeli až v čase, keď bol podaný návrh na prejednanie novoobjaveného dedičstva dňa 28. 08. 2008... Sťažovatelia sa až v priebehu konania o novoobjavenom dedičstve dozvedeli, že sa jedná majetok - pozemky, ktoré už boli predmetom dedičského konania po poručiťke...“.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovatelia sa domáhali niekoľkými žiadosťami o doručenie rozhodnutia štátneho notárstva sp. zn. D 488/1988 z 26. mája 1989, avšak okresný súd sa mal v odpovediach obmedziť na konštatovanie, že predmetné dedičské konanie bolo právoplatne skončené a že zo súdneho spisu nevyplýva skutočnosť, v zmysle ktorej by boli sťažovatelia účastníkmi dedičského konania. Napadnutým uznesením krajského súdu bolo odmietnuté aj odvolanie proti označenému rozhodnutiu štátneho notárstva, ktoré sťažovatelia následne podali. Podľa sťažovateľov krajský súd nedostatočne zistil skutkový stav veci a vec nesprávne právne posúdil a vyjadrili názor, že nie je „v súlade so zásadami právneho štátu, aby v dôsledku chýb orgánov štátu boli poškodzovaní dobromyseľní účastníci konania, v prejednávanej veci závetní dedičia“ a „v nadväznosti na platný závet poručiťky nie je vôbec dôvod na pochybnosti o aktívnej legitímácii sťažovateľov...“

Sťažovatelia ako závetní dedičia sa však napriek ich zrejmej snahe nedomohli nápravy v rámci predmetného dedičského konania, a teda ich právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj naďalej porušované a protiprávny stav pretrváva. Sťažovatelia sú totiž presvedčení o tom, že v predmetnom dedičskom konaní došlo k závažným vadám, v dôsledku ktorých im bola ako účastníkom konania postupom Štátneho notárstva Bratislava III, ako aj postupom Okresného súdu Bratislava III a Krajského súdu v Bratislave odňatá možnosť konať a zároveň došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu predmetnej dedičskej veci. Sťažovatelia sú presvedčení, že v dôsledku vyššie popísaných skutočností predmetné dedičské konanie po poručiťke dodnes nie je právoplatne skončené...

Zároveň dodávame, že žiaden všeobecný súd alebo notár nikdy vo svojej rozhodovacej praxi nerozhodol tak, ako rozhodol v tejto právnej veci Okresný súd Bratislava III, resp. Štátne notárstvo Bratislava III, keď po predložení platného závetu, bez

upovedomenia a poučenia závetných dedičov s nimi vôbec nekonal a bez ich vedomia rozhodol na ich neprospech a svojím postupom im tak odňal možnosť brániť sa proti takémuto contra legem postupu - teda konať pred súdom.“.

Na základe uvedeného sťažovateľa žiadajú, aby ústavný súd vo veci rozhodol, že ich základné právo „na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prístup k súdu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a právo na spravodlivé prejednanie veci v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, bolo postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní č. k.: D 488/2008 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní, č. k.: 16 CoD/68/2011, porušené“, zruší „Rozhodnutie Štátneho notárstva Bratislava III zo dňa 26. 05. 1989, č. k.: D 488/2009, ako aj Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. 05. 2012, č. k.: 16 CoD/68/2011“ a krajský súd a okresný súd zaviazajú sťažovateľom „trovy konania a trovy právneho zastúpenia sťažovateľov vo výške 512,75-€... do 15 dní od doručenia ... nálezu, a to na účet právneho zástupcu sťažovateľov JUDr. A. G... pričom splnením tejto povinnosti zo strany jedného porušovateľa zaniká povinnosť druhého porušovateľa.“.

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predpisov každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.1 K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť

medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

V okolnostiach danej veci spočíval sťažovateľmi namietaný postup okresného súdu v tom, že im rozhodnutie štátneho notárstva č. k. D 488/1988-46 z 26. mája 1989 nebolo napriek ich opakovaným žiadostiam doručované.

Ako z listinných dôkazov pripojených k sťažnosti vyplýva, okresný súd vo svojich odpovediach na žiadosti sťažovateľov zastal právny názor, že sťažovatelia nie sú účastníkmi konania a že nimi označené dedičské konanie právoplatne skončilo 26. mája 1989 vydaním rozhodnutia štátneho notárstva, v zmysle ktorého dedičstvo pripadlo v prospech československého štátu. V rámci svojho postupu preto okresný súd odmietol doručiť rozhodnutie štátneho notárstva sťažovateľom.

Právomoc konať v dedičských veciach vyplýva okresnému súdu z § 7 v spojení s § 175a až 175zd zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Z uvedených zákonných ustanovení tiež vyplýva, že všeobecný súd v konaní o dedičstve rozhoduje uznesením. Podľa § 168 ods. 2 OSP uznesenie sa doručí účastníkom, ak je proti nemu odvolanie alebo ak je to pre vedenie konania potrebné, alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkom ukladá nejaká povinnosť.

Podľa § 175b prvej vety OSP účastníkmi konania sú tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi, a ak takých osôb niet, štát.

V rozhodnutí štátneho notárstva bolo ustálené, že poručiteľka zomrela bez zanechania zákonných a závetných dedičov a takéto dedičstvo podľa § 462 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov pripadá v prospech „*čsl. štátu*“. Štát sa teda stal účastníkom konania v momente, keď štátne notárstvo ako predbežnú otázku ustálilo, že niet takých osôb, o ktorých sa možno domnievať, že sú poručiteľkinými dedičmi. Z uvedeného právneho záveru vychádzajúceho z obsahu rozhodnutia štátneho

notárstva vychádzal aj okresný súd pri svojom ďalšom postupe o žiadostiach sťažovateľov na doručenie rozhodnutia štátneho notárstva.

Ústavný súd pripomína, že v prípadoch, v ktorých nie je vylúčená jeho právomoc, sa jeho úloha obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. V danom prípade okresný súd pri svojom postupe vychádzal z rozhodnutia štátneho notárstva vydaného v danej veci, podľa ktorého bol jediným účastníkom predmetného dedičského konania československý štát.

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti, ako aj napadnutého uznesenia krajského súdu, sťažovatelia aj napriek tomu, že si sú vedomí obsahu rozhodnutia štátneho notárstva, dosiaľ nepodali žiaden návrh na určenie platnosti, resp. neplatnosti závetu. Pokiaľ teda sťažovatelia nevyužili uvedenú možnosť, potom postup okresného súdu, ktorý vychádzal z obsahu rozhodnutia štátneho notárstva, je svojimi účinkami zlučiteľný so sťažovateľmi označenými čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto hodnotí tento procesný postup okresného súdu za ústavne akceptovateľný, nepopierajúci zmysel základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie.

Ústavný súd nenachádza ani žiadnu príčinnú súvislosť medzi sťažovateľmi označeným základným právom vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a namietaným postupom okresného súdu pri vybavovaní ich žiadostí o doručenie rozhodnutia štátneho notárstva. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, I. ÚS 150/09), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení tohto základného práva by bolo možné uvažovať v zásade len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv,

resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Ústavný súd konštatuje, že ak rozhodnutím krajského súdu v označenom konaní nedošlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, potom neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľmi označených článkov ústavy ani dohovoru, a preto ich sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2.2 K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, je zrejmé, že krajský súd napadnutým uznesením v zmysle § 218 ods. 1 písm. b) OSP odmietol odvolanie sťažovateľov proti rozhodnutiu štátneho notárstva č. k. D 488/1988-46 z 26. mája 1989, ktorým bolo potvrdené pripadnutie dedičstva po poručiťke M. K. v prospech

československého štátu, ako podané neoprávnenými osobami. Vychádzal pritom zo znenia § 175b prvej vety OSP, podľa ktorého účastníkmi konania sú tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú poručiteľovými dedičmi, a ak takých osôb niet, je ním štát. K dôvodom odmietnutia odvolania sťažovateľov krajský súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol:

„Citované ustanovenie vymedzuje okruh účastníkov konania o dedičstve. Podľa neho účastníkmi konania sú v prvom rade tí, o ktorých sa možno dôvodne domnievať, že sú dedičmi a ak takýchto osôb niet, štát. Takto vymedzené účastenstvo odráža hmotné dedičské právo, ktoré určuje, kto je dedičom a napokon i to, že ak dedičov niet, prípadne dedičstvo štátu. Štát sa stáva účastníkom konania o dedičstve v prípade, že poručiteľ nezanechal zákonných ani závetných dedičov, alebo keď je ich dedičské právo pochybné a možno očakávať, že dedičstvo prípadne štátu. Štát stratí postavenie účastníka, ak na základe zistených skutočností vyjde najavo, že osoba, ktorá si uplatnila dedičské právo je poručiteľovým dedičom.

Z obsahu spisu vyplýva, že poručiteľka M. K. zomrela ako slobodná a bezdetná. Pri predbežnom šetrení vykonanom štátnym notárstvom Bratislava 3 Ing. L. I. predložila závet poručiteľky, pričom bola poučená, že v zmysle § 476 ods. 2 Obč. zák. tento nie je možné považovať za platný, nakoľko v ňom nie je uvedený dátum. Z obsahu spisu taktiež vyplýva, že dňa 26. 5. 1989 bola na štátnom notárstve spísaná zápisnica, v ktorej sa konštatovalo, že poručiteľka zomrela bez zanechania závetu a následne bolo vynesené rozhodnutie, ktorým sa potvrdilo pripadnutie dedičstva v celosti v prospech československého štátu v zastúpení ObNV Bratislava III FO. Zástupkyňa československého štátu sa vzdala práva na odvolanie. Pri vynesení predmetného rozhodnutia bola prítomná i Ing. L. I., čo potvrdila svojim podpisom na zápisnici.

Odvolací súd nezistil pochybenie štátneho notárstva Bratislava III., ktoré predkladateľku závetu poučilo v zmysle § 476 ods. 2 Obč. zák. (v znení platnom a účinnom v tom čase) a následne pokračovalo v konaní so zástupcom československého štátu, nakoľko po poručiteľke dedičia zo zákona neexistovali a závetní dedičia neprichádzali do úvahy pre neplatnosť závetu. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že štátne notárstvo bolo povinné konať s československým štátom, ako účastníkom, nakoľko poručiteľka nezanechala zákonných dedičov a dedičské právo závetných dedičov bolo pochybné. Nakoľko závetní

dedičia od vydania rozhodnutia štátneho notárstva, t. j. od 26. 5. 1989 doposiaľ nepodali návrh na súd na určenie platnosti, resp. neplatnosti závetu, nie je možné bez takéhoto určenia skonštatovať, že Ing. L. I., D. G. a L. Š. sú závetnými dedičmi po poručiteľke M. K.

Pokiaľ teda Ing. L. I., D. G. a L. Š. podali odvolanie proti rozhodnutiu zo dňa 26. 5. 1989, bolo toto odvolanie podané osobami, ktoré na podanie odvolanie proti napadnutému rozhodnutiu nie sú oprávnenými osobami. Odvolací súd navyše uvádza, že nakoľko predmetné rozhodnutie nebolo Ing. L. I., D. G. a L. Š. doručené a títo podali odvolanie bez jeho doručenia, nie je možné posúdiť ani včasnosť podaného z odvolania, inak povedané, či odvolanie bolo podané v zákonnej lehote.

Z týchto dôvodov odvolací súd odvolanie Ing. L. I., D. G. a L. Š. podľa § 218 ods. 1 písm. b) O. s. p. odmietol.“

Vychádzajúc z obsahu napadnutého uznesenia ústavný súd zastáva názor, že z pohľadu sťažovateľov všeobecné súdy odmietli poskytnúť ochranu ich základnému právu na súdnu ochranu. Aj samotní sťažovatelia v sťažnosti podanej ústavnému súdu uvádzajú, že im bola „postupom Okresného súdu Bratislava III a Krajského súdu v Bratislave odňatá možnosť konať“, a tým malo byť porušené ich právo na prístup súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), podľa ktorej sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o zastavení konania pre nedostatok procesnej podmienky, ak záver súdu o tejto otázke nie je správny a konanie v skutočnosti nedostatkom podmienky konania netrpí (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 61/03). K podobným záverom dospel ústavný súd aj v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti (m. m. I. ÚS 200/2010, III. ÚS 183/2012). Za procesne vadný postup súdu, ktorým sa odvolateľovi odníma možnosť pred súdom konať, sa v rozhodnutiach najvyššieho súdu považuje aj to, ak odvolací súd odmietne odvolanie podľa § 218 ods. 1 OSP, hoci podmienky na postup podľa tohto ustanovenia

neboli splnené (pozri napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 110/2004, sp. zn. 1 Cdo 85/2005, sp. zn. 2 Cdo 168/2004, sp. zn. 4 Cdo 139/2006, sp. zn. 3 Cdo 194/2007 a sp. zn. 5 Cdo 78/2009; rovnako pozri tiež právnu databázu ASPI, judikatúru k § 237 OSP).

Možno konštatovať, že z hľadiska argumentácie sťažovateľov postupoval krajský súd tak, že im odňal možnosť konať pred súdom. Pri takto formulovanej námietke však sťažovatelia mali právo podať proti napadnutému uzneseniu dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP.

Ústavou daná právomoc neumožňuje ústavnému súdu nahrádzať rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 237 písm. f) OSP. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovatelia ako účastníci konania zvolili medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Aj podľa stabilnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

Ústavný súd v súvislosti so skúmaním podmienok konania o podanej sťažnosti v rámci jej predbežného prerokovania zistil, že sťažovatelia proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie nepodali. Vzhľadom na uvedené obstojí záver, že nevyčerpali možnosť podať mimoriadny opravný prostriedok, ktorý im zákon na ochranu ich základných práv účinne poskytol a na ktorého použitie boli v zmysle Občianskeho súdneho poriadku oprávnení, čo zakladá neprípustnosť ich sťažnosti. Sťažovatelia ani len netvrdili (tým menej preukazovali), že dovolanie nepodali z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Preto zo strany ústavného súdu neprichádza do úvahy ani prípadný postup podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd aj vo zvyšnej časti sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol. S prihliadnutím na uvedené sa preto ústavný súd bližšie nezaoberal argumentáciou sťažovateľov vo vzťahu k porušeniu nimi označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2012